

PARKINSON IN INSTELLING:

DE ZIEKTE BEGRIJPEN EN ZIJN PROFESSIONELE PRAKTIJK AANPASSEN

Training voor zorgverleners, verpleegkundigen, animatoren en begeleiders in EHPAD, SSIAD of HAD

Parkinson begrijpen en uw zorg aanpassen aan elke fase van de ziekte

Duur : 6 tot 7 uur	Modules : 8 modules
Lessen : 32 lessen	Doelgroep : Professionals in instellingen
Formaat : 100 % online, asynchroon	Aanbieder : N° 11757351875
Certificering : Qualiopi	Tarief : Op aanvraag

www.dynseo.com/nos-formations | contact@dynseo.com | 09 66 93 84 22

Opleidingsbeschrijving

Deze training biedt professionals die in instellingen werken een volledig begrip van de ziekte van Parkinson in al zijn dimensionen. De ziekte van Parkinson raakt niet alleen de motoriek, maar ook de cognitie, emoties, slaap, communicatie en autonomie op een geleidelijke en onvoorspelbare manier. U leert concrete tools om de zorg, activiteiten en de begeleidingsrelatie aan te passen aan elke fase van de evolutie. Na deze training zult u in staat zijn uw praktijk aan te passen aan het specifieke profiel van elke Parkinsonbewoner, rekening houdend met motorische schommelingen, de effecten van behandelingen en de cognitieve en emotionele behoeften.

Module-overzicht

MODULE 1	Begrijpen van de ziekte van Parkinson	4 lessen
MODULE 2	De behandelingen en hun effecten op het dagelijks leven	4 lessen
MODULE 3	Zorg aanpassen aan de motorische beperkingen	4 lessen
MODULE 4	Cognitieve problemen en stimulatie in instellingen	4 lessen
MODULE 5	Communicatie en begeleidingsrelatie	4 lessen
MODULE 6	Slaap, pijn en kwaliteit van leven	4 lessen
MODULE 7	Coördinatie en teamwork rond de parkinsonpatiënt	4 lessen
MODULE 8	Complexe situaties en praktijkgevallen	4 lessen

Leerdoelen

Leerdoelen

- De neurologische mechanismen en symptomen van de ziekte van Parkinson begrijpen
- De dopathérapie en motorische fluctuaties (ON/OFF fasen) herkennen en beheren
- De dagelijkse zorg aanpassen aan de motorische en cognitieve beperkingen
- De communicatie aanpassen aan de stem-, spraak- en cognitieve stoornissen
- Hallucinaties, psychiatrische stoornissen en pijn bij Parkinson beheren
- Effectief samenwerken binnen het multidisciplinaire team rond de bewoner
- Complexe situaties beheren zoals freezing, vallen en medicijnweigering

Algemene informatie

Duur	6 tot 7 uur
Doelgroep	Zorgverleners, verpleegkundigen, animatoren, begeleiders in EHPAD, SSIAD of HAD

Vereisten	Geen
Prijs	Op aanvraag - BTW niet van toepassing (artikel 261-4-4° van het CGI)
Certificering	Qualiopi - Getuigschrift van het einde van de opleiding
Organisatie	DYNSEO - Registratienummer activiteit: 11757351875

Les 1 - Les 1 - Neurologische mechanismen van de ziekte van Parkinson

- De degeneratie van dopaminerge neuronen in de substantia nigra
- De rol van dopamine bij bewegingscontrole en emoties
- De lichaampjes van Lewy en het verband met atypische vormen
- Waarom Parkinson progressief is en varieert tussen individuen

Les 2 - Les 2 - De motorische symptomen — herkennen en begrijpen

- De klassieke triade: rusttremor, stijfheid, akinésie/bradykinésie
- Freezing: plotselinge blokkade bij het lopen en triggers
- Houdings- en evenwichtsstoornissen: valrisico en preventie
- Micrografie, zwakke stem (dysfonie) en slikstoornissen

Les 3 - Les 3 - De niet-motorische symptomen — de ijsberg van Parkinson

- Cognitieve stoornissen: vertraging, geheugen, aandacht, executieve functies
- Slaapproblemen: slaperigheid, REM-slaapgedragsstoornissen
- Dysautonome stoornissen: hypotensie, constipatie, urineproblemen
- Psychiatrische stoornissen: depressie, angst, apathie, hallucinaties
- Pijn en vermoeidheid: ondergewaardeerde symptomen

Les 4 - Les 4 - De evolutie van de ziekte in fasen

- De Hoehn en Yahr-schaal: de 5 stadia en praktische implicaties
- Veranderingen in de zorg bij elk stadium van evolutie
- Atypische vormen: Parkinson-plus (AMS, PSP, DCB) herkennen
- Prognose en levensverwachting: rust bewaren in de begeleiding

Les 1 - Les 1 - Dopathérapie — begrijpen van de referentietherapie

- Levodopa: werkingsmechanisme, vormen, belang van regelmatige inname
- Het kritieke belang van innametijden in een instelling
- Dopamine-agonisten en andere aanvullende behandelingen
- De rol van de professional in therapietrouw zonder de zorgverlener te vervangen

Les 2 - Les 2 - De motorische fluctuaties — de ON en OFF begrijpen

- Definitie van ON-fasen (goede mobiliteit) en OFF-fasen (blokkade, stijfheid)
- Dyskinetieën: onwillekeurige bewegingen niet verwarren met aanvallen
- Zorg organiseren op basis van ON- en OFF-fasen van de bewoner
- Ongebruikelijke fluctuaties herkennen en doorgeven aan het team

Les 3 - Les 3 - De bijwerkingen van de behandelingen om op te letten

- Orthostatische hypotensie: valrisico, aangepast opsta-protocol
- Hallucinaties en verwarring door medicijnen: herkennen en niet verergeren
- Compulsieve gedragingen gerelateerd aan dopaminergische agonisten
- Misselijkheid, spijsverteringsstoornissen, slaperigheid: begeleiding aanpassen

Les 4 - Les 4 - De niet-medicamenteuze behandelingen en geavanceerde apparaten

- Fysiotherapie en LSVT-methode: principes en rol van de professional
- Parkinson logopedie: doelstellingen begrijpen voor betere bijdrage
- Diepe hersenstimulatie (DHS): wat de professional moet weten
- Apomorfinepomp en intestinale levodopapomp: waakzaamheid en monitoring

Les 1 - Les 1 - De toilet en hygiëne — aanpassen zonder te forceren

- Het juiste moment kiezen: bij voorkeur in de ON-fase
- Mobilisatietechnieken aangepast aan stijfheid en bradykinesie

- Valpartijen voorkomen tijdens staan of zitten bij toiletgang
- Het langzame ritme van de persoon respecteren zonder te haasten

Les 2 - Les 2 - De bekleding – de autonomie behouden ondanks de tremors

- Kleding aanpassen: klittenband, brede halzen, schoenen zonder veters
- Begeleidingstechnieken voor unilaterale of bilaterale aankleedmethoden
- Volgorde van handelingen: beginnen aan de meest aangetaste kant
- Elk zelfstandig gebaar waarderen: zelfvertrouwen als therapeutisch hulpmiddel

Les 3 - Les 3 - Voeding en slikken

- Parkinson-gerelateerde slikproblemen: mechanismen en risico's
- Texturen en consistentie aanpassen volgens logopedische aanbevelingen
- Juiste houding tijdens maaltijden: zittend, hoofd licht gebogen
- Traagheid van de maaltijd: tijd aanpassen, nooit haasten
- Hypersalivatie en kwijlen: discrete en respectvolle omgang

Les 4 - Les 4 - De verplaatsingen en de preventie van vallen

- Bevrozen begrijpen: triggers, ontgrendelingsstrategieën (visueel, auditief, ritmisch)
- Draaien in bed: techniek aangepast aan axiale stijfheid
- Opstaan en zitten: protocollen tegen orthostatische hypotensie
- Omgeving inrichten: visuele referentiepunten, steunbalken, geen obstakels

MODULE 4

Cognitieve problemen en stimulatie in instellingen

4 lessen

Les 1 - Les 1 - Het cognitieve profiel van Parkinson

- Vertraagde gedachtegang (bradyphrénie): niet verwarren met desinteresse
- Aandachts- en werkgeheugenstoornissen: parkinsonspecifieke kenmerken
- Executieve disfunctie: moeilijkheden met initiëren, plannen, taakwisseling
- Parkinson-dementie: frequentie, symptomen, verschil met Lewy-lichaam dementie

Les 2 - Les 2 - Adapter uw communicatie aan het cognitieve profiel

- Langzaam en duidelijk spreken, wachten op antwoord zonder opnieuw te vragen
- Gesloten vragen of vragen met beperkte keuzes formuleren
- Zorginstructies aanpassen: één stap tegelijk, met gebarenbegeleiding
- Nooit in het openbaar in verlegenheid brengen: schaamte verergert terugtrekking

Les 3 - Les 3 - Aangepaste cognitieve stimulatie voor Parkinson

- Prioritaire functies: aandacht, werkgeheugen, executieve functies
- Aangepaste activiteiten: kaartspellen, woorden, puzzels, muziek, handwerk
- Gebruik van digitale toepassingen voor cognitieve stimulatie (JOE, EDITH)
- Stimulatie integreren in reguliere zorg zonder zware formele sessies

Les 4 - Les 4 - Hallucinaties en psychiatrische stoornissen beheren

- Visuele hallucinaties bij Parkinson: in het begin goedaardig, hoe te reageren
- Niet in de waanzin vervallen of abrupt ontkennen: de derde weg
- Depressie en apathie: herkennen, signaleren, begeleiding aanpassen
- Angststoornissen: veilige omgeving, routines, geruststellende aanwezigheid

MODULE 5

Communicatie en begeleidingsrelatie

4 lessen

Les 1 - Les 1 - De stem- en spraakstoornissen bij de ziekte van Parkinson

- Hypophonie: zwakke, monotone stem, moeilijk te begrijpen
- Parkinson-dysarthrie: onduidelijke articulatie, versnelde of bevroren spraak
- Palilalie: onwillekeurige herhaling van lettergrepen of woorden
- Voorwaarden creëren zodat de persoon gehoord wordt: rustige omgeving, totale aandacht

Les 2 - Les 2 - Aanpassen van uw communicatiestijl in het dagelijks leven

- Op ooghoogte komen, tegenover elkaar, in rustige ongestoorde omgeving
- Vragen om te herhalen met vriendelijkheid, nooit met ongeduld
- Alternatieve ondersteuning gebruiken als spreken te moeilijk wordt

- Nooit voor iemand anders praten of zinnen afmaken: communicatie-inspanning respecteren

Les 3 - Les 3 - De begeleidingsrelatie in de verschillende fasen

- Vroege stadia: autonomie ondersteunen, niet in de plaats doen, trots respecteren
- Tussentijdse stadia: balans tussen hulp en behoud van initiatief
- Geavanceerde stadia: totale zorgrelatie, relationele band en waardigheid behouden
- Continuïteit van de persoon door stadia heen: wat intact blijft ondanks verliezen

Les 4 - Les 4 - De psychologische dimensie van leven met Parkinson

- Bewustzijn van de ziekte en evolutie: een zware psychologische last
- Schaamte verbonden aan tremoren, vallen, zichtbare stoornissen
- Geleidelijk rouwproces om capaciteiten: hoe de professional dit kan ondersteunen
- Behoud van zelfrespect en gevoel van nuttigheid in elke fase

MODULE 6

Slaap, pijn en kwaliteit van leven

4 lessen

Les 1 - Les 1 - De parkinsonachtige slaapstoornissen

- Gedragsstoornis tijdens REM-slaap: onrust, geschreeuw, bruske bewegingen
- Overmatige slaperigheid overdag: oorzaken, impact op zorg en activiteiten
- Inslapingsproblemen en frequente nachtelijke ontwaken
- Nachtelijke monitoring en organisatie van nachtdiensten aanpassen

Les 2 - Les 2 - Pijn bij de ziekte van Parkinson

- Verschillende vormen van pijn: dystonie, musculoskeletaal, neuropathisch
- Pijn herkennen bij persoon die deze niet meer goed kan verwoorden
- Evaluatie van non-verbale pijn: hulpmiddelen en praktische observaties
- Relatie tussen pijn, stijfheid en OFF-fase: observeren, signaleren, aanpassen

Les 3 - Les 3 - De kwaliteit van leven op alle niveaus behouden

- Plezieractiviteiten aangepast aan motorische en cognitieve capaciteiten
- Muziek als therapeutisch hulpmiddel: ritme, geheugen, motoriek, humeur
- Sociale en affectieve banden behouden ondanks evolutie van ziekte
- Het geïndividualiseerde levensproject: kennen en er dagelijks aan bijdragen

Les 4 - Les 4 - Begeleiding aan het einde van het leven met Parkinson

- Tekenen van evolutie naar terminale fase van Parkinson
- Comfortzorg aanpassen: slikken, pijn, communicatie, aanwezigheid
- Familie ondersteunen in de laatste weken
- Voor jezelf zorgen na overlijden van langdurig begeleide bewoner

MODULE 7

Coördinatie en teamwork rond de parkinsonpatiënt

4 lessen

Les 1 - Les 1 - Het multidisciplinaire team rond de Parkinsonpatiënt

- De neuroloog: opvolging behandelingen, aanpassingen, consultatie
- De kinesitherapeut: motorisch onderhoud, valpreventie, LSVT-technieken
- De logopedist: stem, slikken, communicatie
- De ergotherapeut: technische hulpmiddelen, aanpassing, autonomie
- De neuropsycholoog: cognitieve evaluatie, opvolging psychiatrische stoornissen

Les 2 - Les 2 - De sleutelrol van de begeleidende professional

- De dagelijkse waarnemer: fluctuaties, veranderingen, alarmtekens detecteren
- Precieze en nuttige observaties aan het zorgteam doorgeven
- Aanbevelingen van elke therapeut toepassen in gewone zorghandelingen
- Bijdragen aan synthesevergaderingen met concrete informatie uit het veld

Les 3 - Les 3 - Medicijnen in teamverband beheren

- Kritiek van inname-uren: nooit verschuiven zonder medische toestemming
- Wat te doen als bewoner behandeling weigert of braakt na inname
- Let op tekenen van onderdosering (OFF) en overdosering (dyskinesieën, hallucinaties)
- Communicatie met verpleegkundige: wanneer en hoe effectief alarm slaan

Les 4 - Les 4 - Werken met de families van de Parkinsonbewoner

- Wat gezinnen meemaken bij de geleidelijke evolutie van de ziekte
- Motorische fluctuaties uitleggen aan gezinnen die goede en slechte dagen niet begrijpen
- Alliantie opbouwen met familie rond levensproject van bewoner
- Gezinnen doorverwijzen naar middelen: Frankrijk Parkinson, steungroepen

MODULE 8

Complexe situaties en praktijkgevallen

4 lessen

Les 1 - Les 1 - Beheer van freezing in een reële situatie

- Meest voorkomende contexten van freezing: deurposten, omkeringen, stress
- Ontgrendelingsstrategieën: visuele aanwijzingen, auditieve (ritme, muziek), aandacht
- Nooit de persoon in freezing trekken of duwen: de risico's
- Omgeving voorbereiden om uitlokkende situaties te verminderen

Les 2 - Les 2 - Een val en de gevolgen ervan beheren

- Hoe een persoon met Parkinson veilig van de grond te helpen
- Wat onmiddellijk na een val moet worden geëvalueerd
- Protocol voor rapportage en monitoring na val in instelling
- Psychologische impact van val: angst om opnieuw te vallen en gevolgen voor mobiliteit

Les 3 - Les 3 - Situaties en praktijkgevallen

- Simulatie: bewoner in OFF-fase naar eetzaal begeleiden
- Simulatie: maaltijd beheren bij bewoner met ernstige slikproblemen
- Simulatie: reageren op visuele hallucinaties zonder angst te verergeren
- Collectieve debriefing: wat werkte, wat hadden we anders kunnen doen

Les 4 - Evaluatie en persoonlijk actieplan

- Quiz ter consolidatie van belangrijkste leermomenten van de opleiding
- Elke deelnemer identificeert moeilijkste Parkinson-situaties in zijn praktijk
- Opstellen van persoonlijk actieplan voor de komende 30 dagen
- Aanvullende bronnen: France Parkinson, HAS, aanbevolen digitale hulpmiddelen

Lesmethoden

- E-learning via digitaal platform toegankelijk 24/7
- Theoretische video's en praktijksimulaties
- Interactieve quizen en praktijkgevallen
- Downloadbare samenvattingsdocumenten
- Certificaat van voltooiing aan het einde van de training